

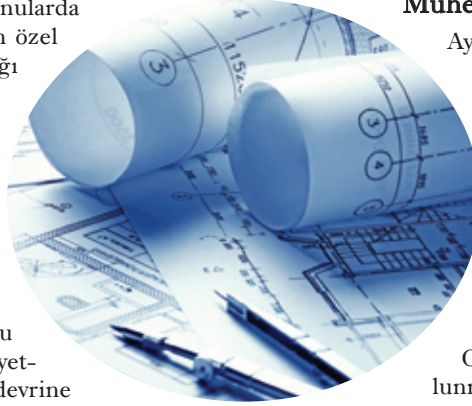
EMO; Enerji Bakanlığı'nın Proje Yönetmeliği ile Mühendislere ve Meslek Örgütüne Yönelik Hak Gaspına Karşı Yargıya Başvurdu...

İMZACI MÜHENDİS DAYATMASINA İTİRAZ

EMO Basın- Elektrik Mühendisleri Odası (EMO), 30 Aralık 2014 tarihli Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın Elektrik Tesisleri Proje Yönetmeliği'nin çeşitli düzenlemelerine karşı Danıştay'a başvurdu. Mühendisliği "imzacılığa" indirgeyen; mühendislerin yetkilerini yok sayan; meslek örgütlerinin ve mesleki faaliyetin yürütülmesine ilişkin yasa ve yönetmeliklere aykırı yetkilendirmeler öngören yönetmeliğin ilgili düzenlemelerinin iptali ve yürütmesinin durdurulması talep edildi. Elektrik proje, kabul ve tutanak onaylarına ilişkin bakanlığın yetki ve görevini devretmesine yönelik düzenlemelere de itiraz edildi.

Danıştay'a 25 Şubat 2015 tarihinde açılan davada, yeni yönetmelik ile "Proje Onay Birimi (POB)" olarak ifade edilen, bakanlığın yetkilendireceği kurumların, elektrik tesisleri proje onayları yanı sıra kabul ve tutanak onaylarını da yapacağına dikkat çekildi. Hem Anayasa'ya hem de Enerji Bakanlığı'nın Teşkilat Kanunu'na göre bakanlığın bu konularda görevli olduğu anımsatılarak, bu yetkinin özel kuruluşlara devrinin mümkün olmadığı anlatıldı.

Yetkilendirilen kurumlar arasında sayılan "Türkiye Elektromekanik Sanayi Genel Müdürlüğü, elektrik dağıtım anonim şirketleri, organize sanayi bölgeleri"nin hukuki durumları tek tek incelenerek, EMO'nun itirazları anlatıldı. "Diğer" ve "veya tüzel kişiler" ifadeleri kullanılarak yönetmelikle belirlenmemiş, idarenin kamu dışında istediği özel hukuk tüzel kişilerine yetki devrine de itiraz edildi. Ayrıca yetki devrine ilişkin belirlemelerin yasal dayanağı bulunmadığı gibi, sınırları belirsiz bir içeriğe sahip olduğu anlatıldı.

Çalışma Özgürlüğüne Kısıtlama

EMO'nun itirazının diğer bölümünü ise elektrik mühendislerinin diplomalarını ve mühendis unvanının getirdiği yetkileri yok sayarak, elektrik tesisleri projelerini hazırlayacak mühendisleri yetkilendirilen kuruluşlarca eğitime tabi tutulma ve sertifika zorunluluğu getirilmesi düzenlemeleri oluşturdu. Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun ile mühendislik diplomasının sağladığı yetkilere dikkat çekilirken, TMMOB Kanunu kapsamında meslek örgütünün serbest müşavir mühendislere (SMM) yönelik düzenlemeleri, meslek içi eğitim ve belgelendirme süreçleri anlatıldı. Bu yasal düzenlemeler dışında mühendislere eğitim koşulu getirilmesi ve yetki kısıtlaması yapılmasının yasal bir dayanağının olmadığı, bakanlığın da böyle bir yetkisinin bulunmadığı anlatılan dilekçede, şöyle denildi:

"Bakanlığın bu şekilde bir yetkiyi kendisine yönetmelikle tanımak suretiyle mühendislerin unvan ve yetkilerini kullanabilmelerini kısıtlaması, ilgili yasal düzenlemelere açıkça aykırılık taşıdığı gibi, Anayasa'nın 48. Maddesi'nde yer bulan çalışma özgürlüğünü de ortadan kaldırmacı bir uygulama niteliğindedir."

Mühendislik İmzacılığa İndirgeniyor

Paftaları, hesapları ve raporları imzalayan mühendislerin sahip olması gereken belgeler kapsamında; ücretli ya da kendi işyerine sahip olmasına göre ayırım yapılması ve meslek örgütüyle ücretli çalışanların bağının koparılmasının hukuka aykırılığı ortaya ko-

nuldu. EMO'nun SMM Hizmetleri Yönetmeliği'nin ilgili düzenlemelerine yer verilerek, mühendislik faaliyetlerinin herhangi bir şirket tarafından gerçekleştirilemeyeceği, ancak karar alma çoğunluğu mühendislerde olan mühendislik şirketleri tarafından yürütülebileceği aktarıldı. EMO'nun bu düzenlemesinin yargı kararıyla da uygunluğunun tespit edildiği, böylece mühendislik alanında "imzacılık" olarak tabir edilen, mühendislerin yalnızca imzasının kullanılarak mühendislik hizmetlerinin yürütülmesinin önüne geçildiği anımsatıldı. Ancak yeni yönetmelik ile bu kuralın da bertaraf edilerek, mühendis olmayan kişilerce kurulan şirketlerin bünyelerinde bir mühendis istihdam edip bütün mühendislik faaliyetlerini yürütmesinin sağlanmasının hem TMMOB Kanunu'na hem de Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun'a aykırı olduğu kaydedildi.

Mühendisliğe Ticari Bakış

Ayrıca söz konusu hükümlerin, mühendislik hizmetlerini ticari bir faaliyet olarak algılayarak, ticaret ve sanayi odalarıyla ilişkilendirme yapmasının da Anayasa'nın "Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları" başlıklı 135. Maddesi'ne ve bu meslek alanlarına ilişkin yasalara aykırı olduğu belirtildi. "Meslek mensuplarının, bir şirket kurmak yoluyla, kendi meslek odalarının gereklerini yerine getirmesinden kaçınarak, tamamen Ticaret Odasının bünyesi altına alınması olanağı bulunmamaktadır" denilen dilekçede, bu durum, "kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşunun görev alanının gaspı" olarak değerlendirildi.

"Kamu Düzenini Bozucu İçerik"

Dilekçede meslek örgütüyle mühendisin bağının koparılması ve SMM Yönetmeliği'nin devre dışı bırakılmasının kamu düzenini bozacağı da ayrıntılı olarak anlatıldı. Daha uzmanlaşmış ve kamusal güvenliğinin daha ağır bastığı tesisler olduğu için ancak elektrik mühendislerinin kuvvetli akım tesisleri hizmetlerini yapabildiği, elektrik-elektronik mühendislerinin ise üniversitede aldıkları derslere göre EMO'nun SMM belgelendirmesi yoluyla bu hizmeti verip veremeyeceklerinin belirlendiği anlatılan dilekçede, yeni yönetmeliğin getireceği sakıncalar şöyle anlatıldı:

"Dava konusu uygulamayla, Oda'ya üye olan ancak, başka bir işle uğraşan mühendisler, bu işle ilişkin vergi levhası ile hizmet üretebilecektir. Böylece, dava konusu yönetmelik, kamu düzenini bozucu bir içerik de taşımaktadır. SMM belgesi aranmaksızın proje kabulü durumunda, hangi unvana sahip mühendislerin projelerinin kabul edileceği ortada kalmaktadır."

Mühendislerin Yetkisi Firmaya Aktarılıyor

Mühendislik projelerinin ancak mühendis unvanına sahip, Odası tarafından belgelendirilmiş mühendisler tarafından hazırlanabileceği ve sorumluluğun da imza sahibi mühendise ait olacağı vurgulanan dilekçede, yönetmelikteki "proje firması yetkilisi" adı altında birisine imza yetkisinin devredilmesinin de mümkün olamayacağı, bunun da aynı şekilde mühendislikle ilgili yasalara ve hukuka aykırı olduğu kaydedildi. ■